

205



SENÁT

PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY

13. funkční období

205

Vládní návrh, kterým se předkládá Parlamentu České republiky k vyslovení souhlasu s ratifikací Smlouva o sociálním zabezpečení mezi Českou republikou a Brazílskou federativní republikou, podepsaná v Brasílii 9. prosince 2020



2022

N á v r h u s n e s e n í

Senátu Parlamentu České republiky

Senát Parlamentu České republiky souhlasí s ratifikací

Smlouvy o sociálním zabezpečení mezi Českou republikou a Brazílskou federativní republikou, podepsané v Brasílii 9. prosince 2020

Předkládací zpráva pro Parlament ČR

Jedním ze základních cílů české zahraniční politiky je rozvoj všestranných a vzájemně výhodných vztahů s ostatními státy světa.

Vedle smluv ryze hospodářského či finančního charakteru (o ochraně investic, zamezení dvojímu zdanění, aj.) jsou smlouvy o sociálním zabezpečení další druh dokumentů, jejichž sjednání se projeví zejména v oblasti ekonomiky.

Smlouvy o sociálním zabezpečení zajišťují nezbytnou ochranu migrujících pracovníků v sociální oblasti a zaměstnavatelům dávají potřebnou jistotu v povinnostech, jestliže zaměstnanci vykonávají činnost ve druhém státě. Tyto smlouvy respektují existující národní sociální systémy, nezasahují do jejich podstaty, ale stanoví přesná pravidla koordinace. Jejich cílem je odstranit kolize vznikající při aplikaci národních zákonů a vyloučit omezení nároků na dávky z důvodu občanství, bydliště nebo kratší doby pojištění získané na území některého ze smluvních států. Vymezením přesných pravidel účasti občanů na pojištění určitého státu, spolu se zajištěním nároků z toho plynoucích, se uvolní prostor pro snadnější pohyb pracovníků, podnikání a poskytování služeb.

Oblast vztahů sociálního zabezpečení na bilaterální úrovni mezi Českou republikou a Brazílskou federativní republikou (dále jen „Brazílie“) v současnosti upravena není. Iniciativa k zahájení jednání o smlouvě vzešla z české strany a vedly ji k tomu zejména dva důvody.

Prvým z těchto důvodů je ekonomický; Brazílie je největší zemí Latinské Ameriky a aktuálně 9. největší ekonomikou světa. Jedná se o více než 200 miliónový trh s obrovskou domácí poptávkou a silnou střední třídou čítající více než polovinu populace. Z pohledu ČR tak představuje velice významný objekt pro ekonomickou spolupráci a investice, s čímž bezprostředně souvisí i migrace pracovníků a jejich sociální zabezpečení. Tato migrace dnes není a nebude zřejmě ani v budoucnosti nijak vysoká. Přesto je významné přijmout pro firmy a migrující pracovníky zaměstnané v obou státech jasná pravidla především o platbách na sociální pojištění a o budoucích důchodových nárocích plynoucích z těchto plateb.

Z 20 zemí v čele žebříčku největších ekonomik světa (podle podílu na světovém HDP – USA, Čína, Japonsko, Německo, Velká Británie, Francie, Indie, Itálie, Brazílie, Kanada, Korejská republika, Austrálie, Ruská federace, Španělsko, Mexiko, Indonésie, Nizozemsko, Turecko, Švýcarsko a Saudská Arábie) nemá ČR (vedle Brazílie) zatím smluvně upravenou oblast sociálního pojištění/zabezpečení jen s Čínou (jednání probíhá), Mexikem, Indonésií a Saudskou Arábií.

Druhým důvod představují tradiční dobré vztahy mezi oběma státy a nezanedbatelný počet českých krajanů žijících v Brazílii. Oficiální údaje hovoří o třech tisících krajanů, neoficiální odhady dokonce o deseti tisících osob českého původu žijících v Brazílii. (Z těch dřívějších je zřejmě nejznámější jméno Jana Antonína Bati a s jihočeskými kořeny spojené jméno jednoho z nejvýznamnějších pozdějších brazilských prezidentů Juscelina Kubitscheka.)

Předložená Smlouva mezi Českou republikou a Brazílskou federativní republikou o sociálním zabezpečení (dále jen „Smlouva“) by měla přispět k rozšíření smluvní základny mezi oběma státy a doplnit již existující smlouvy (např. o hospodářské, průmyslové a technické spolupráci či o zamezení dvojímu zdanění).

Smlouva je standardním dvoustranným dokumentem, který respektuje základní mezinárodně uznávané principy, tj.

- rovnost nakládání s občany,
- příslušnost k pojištění ve státě zaměstnání s přesně vymezenými výjimkami,
- sčítání dob pojištění získaných v obou státech (event. ve 3. státě) pro nárok na dávky,
- export dávek, tzn. jejich výplatu do ciziny po vstupu Smlouvy v platnost.

Co do věcného obsahu se Smlouva, vedle **příslušnosti k účasti migrujícího pracovníka na sociálním pojištění** v tom kterém státě, vztahuje pouze na **oblast důchodového pojištění** (*starobních, invalidních a pozůstalostních důchodů*). Tak je tomu prakticky ve všech případech smluv sjednávaných se vzdálenějšími státy a se státy s menší vzájemnou migrací pracovníků.

Podstatou smluvní úpravy důchodové oblasti je sčítání dob pojištění získaných v obou státech pro splnění potřebné doby pojištění a přiznávání dílčích důchodů v případech, kdy doby pojištění v tom kterém ze smluvních států nezakládají nárok na dávku podle jeho právních předpisů. Vychází se přitom z obecného principu smluvních úprav, podle něhož každý ze smluvních států poskytuje „díličí“ důchod odpovídající době pojištění získané podle jeho právních předpisů.

V souladu s mezinárodními zvyklostmi je Smlouva členěna do pěti částí.

Část I – Všeobecná ustanovení

Článek 1 obsahuje definice výrazů používaných pro účely této Smlouvy. Příslušným úřadem podle písm. b) zodpovědným za oblast sociálního zabezpečení upravenou touto smlouvou je na české straně Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Článek 2 vymezuje věcný rozsah Smlouvy výčtem právních předpisů, na které se Smlouva vztahuje.

Důležité je ustanovení odst. 2 tohoto článku zajišťující aplikaci Smlouvy i na právní předpisy přijaté v budoucnu k úpravě předmětu Smlouvy. Stát se tak nemůže změnou vnitrostátních předpisů zprostit svých povinností založených Smlouvou.

Článek 3 určuje, na které osoby se Smlouva vztahuje. Za pozitivní lze považovat, že se jedná o všechny fyzické osoby bez ohledu na jejich státní občanství (což se ne ve všech případech podaří dohodnout, v důsledku čehož někdy vznikají problémy).

Článek 4 zakládá povinnost stejného nakládání s osobami krytými Smlouvou. Rovnost nakládání je jedním ze čtyř základních principů koordinace.

Článek 5 vyjadřuje další ze základních koordinačních principů zakládající rovnost území pro poskytování dávek, který vylučuje možnost státu omezit jejich výplatu pouze pro osoby bydlící na jeho území. Ustanovení upravuje rovněž výplatu dávek mimo území smluvních států, a to za stejných podmínek jako vlastním občanům.

Článek 6 je inspirován právem EU o stejném posuzování skutečností bez ohledu na to, na území kterého smluvního státu nastaly. Tato zásada je promítnuta prakticky ve všech nově sjednávaných smlouvách tohoto typu, včetně možnosti omezit její použití ve prospěch určitých kategorií osob, pokud by u nich vedla k objektivně nezdůvodněným výsledkům (viz čl. 17 odst. 3).

Část II – Ustanovení o příslušnosti k právním předpisům

Tato část Smlouvy vymezuje standardním způsobem, právním předpisům kterého smluvního státu budou osoby kryté Smlouvou podléhat a do jehož systému budou

odvádět pojistné. V zásadě to budou právní předpisy státu, v němž je vykonávána výdělečná činnost - **článek 7**, s odchylkami - **články 8 až 12**.

Přesným vymezením aplikace konkrétního zákonodárství v daném časovém období sledují všechny smlouvy o sociálním zabezpečení cíl zabránit vyloučení osoby z pojištění, nebo naopak případnému vzniku dvojího pojištění z téže činnosti, což je další ze 4 základních principů koordinace.

Zřejmě nejvýznamnější odchylku od základního pravidla (článek 7, „lex loci laboris“) představuje úprava **v článku 8** pro pracovníky vyslané svým zaměstnavatelem z jednoho státu na území druhého smluvního státu, aby tam pro něho vykonávaly určitou činnost. Tito pracovníci budou po dobu až 3 let od počátku vyslání podléhat právním předpisům prvního státu a do jeho systému bude odváděno i pojistné z příjmu poskytovaného vysílajícím zaměstnavatelem. Potvrzení (formulář) o takovém vyslání by mělo usnadnit pracovníkům českých zaměstnavatelů získat potřebná povolení pro pobyt a výkon práce v Brazílii.

Článek 13 obsahuje (rovněž v mezinárodní smluvní praxi obvyklé) ustanovení o možnosti stanovit odchylku z předchozích ustanovení (tj. například i prodloužit dobu „vyslání“).

Část III – Zvláštní ustanovení o důchodových dávkách

Tato část Smlouvy navazuje na všeobecná ustanovení v části I (...rovnost nakládání, stejné posuzování skutečností, export dávek) a upravuje konkrétní postupy při přiznání nároků na důchody se zřetelem k dobám pojištění získaným ve druhém či třetím státě, podrobně rozpracovává postup výpočtu dávek a řeší některé specifické otázky.

Článek 14 zakládá v odst. 1 povinnost sčítat doby pojištění získané ve smluvních státech a v odst. 2 ji rozšiřuje i na doby získané ve třetím státě v případě, je-li v mezinárodním právním předpise o sociálním zabezpečení, kterým je smluvní stát s tímto třetím státem vázán, sčítání dob pojištění obsaženo (jde např. o jiné bilaterální smlouvy či právní předpisy EU). Vzhledem k poměrně dlouhé době pojištění potřebné pro nárok na důchod podle českých právních předpisů je toto ustanovení pro českou stranu zvláště významné.

Vlastní výpočet důchodů popsany ve Smlouvě (**článek 15 odst. 1 a 2**) provádějí oba smluvní státy stejně podle univerzálního principu používaného i v EU pro koordinaci více než 30 různých důchodových systémů:

Pokud nárok na důchod vznikne podle právních předpisů jednoho smluvního státu, aniž by bylo třeba přihlížet k dobám pojištění získaným podle právních předpisů druhého smluvního státu, instituce tohoto státu vypočte podle odst. 1 samostatný (tzv. „národní“) důchod podle vlastních právních předpisů a se zřetelem pouze k vlastním dobám pojištění.

Vedle toho však provede podle odst. 2 rovněž výpočet, kdy nejprve vypočítá tzv. teoretický důchod za všechny doby pojištění (tj. i za ty získané ve druhém či třetím státě) a z něj následně určí svůj podíl odpovídající době získané podle jeho právních předpisů v poměru k celkové době pojištění; výsledkem je tzv. „dílní“ důchod.

Tentýž odstavec rovněž ukládá institucím obou smluvních států, aby pro stanovení výpočtového základu pro důchod každá z nich vzala v úvahu pouze příjmy dosažené v dobách pojištění získaných podle jeho právních předpisů. Česká instituce bude přitom tento příjem pak považovat za dosažený i v dobách pojištění získaných podle právních předpisů druhého státu, resp. v dobách, k nimž přihlíží při stanovení výše teoretického důchodu. Uvedený postup (standardní pro EU) zaručí, aby výpočtový základ pro důchod

nebyl „rozmělněn“ o doby, kdy osoba byla zaměstnána ve druhém (příp. třetím) smluvním státě.

Odst. 3 zajišťuje, že teoretická výše důchodu stanovená v každém státě za všechny doby pojištění nesmí být nižší než minimální důchod. Podle následujícího odst. 4 bude mít dotčená osoba od každého ze smluvních států nárok na vyšší z důchodů vypočtených buď jako „národní“, nebo „díličí“ důchod. Důvodem uvedeného postupu je skutečnost, že v některých případech může být posléze uvedený výpočet vyšší a je smyslem Smlouvy vyloučit případy, kdy migrace a zaměstnání osoby v obou smluvních státech by mohly vést ke krácení jejich celkových důchodových nároků oproti osobám zaměstnaným pouze v jednom z nich.

Nakládání s dobami pojištění kratšími než jeden rok řeší **článek 16**.

Článek 17 obsahuje zvláštní ustanovení týkající se České republiky. Je to jednak požadavek, aby pro hodnocení poměrně velkého počtu náhradních dob byla zákonná podmínka získání alespoň 1 roku skutečného pojištění splněna výlučně podle českých právních předpisů, tj. bez přihlížení k dobám pojištění ve druhém či třetím státě.

V dalším odstavci pak česká strana pro nárok na tzv. důchod „invalidy z mládí“ stanoví podmínku bydliště osoby na území státu. Přiznání této dávky není podmíněno získáním jinak potřebné doby pojištění a je důvodné vyloučit případy, aby nárok na ni (v duchu článku 5 Smlouvy) neuplatňovaly osoby bydlící mimo ČR.

V posledním odstavci je obsažena možnost nepřisuzovat skutečností nastalým na území druhého smluvního státu ve všech případech vždy stejné důsledky, jako by měly na území České republiky. Ve výjimečných případech by totiž princip stejného posuzování skutečností mohl vést k „objektivně nezdůvodněným výsledkům“ (citace z práva EU) v neprospěch oprávněných osob, čemuž toto ustanovení umožní zabránit.

Část IV – Různá ustanovení

Tato část Smlouvy obsahuje standardní závazky přijímané za účelem usnadnění provádění Smlouvy či konkretizaci zásad v ní obsažených (články 18 až 24).

Článek 18 ukládá příslušným ministerstvům obou států přijmout opatření k provádění Smlouvy (odst. 1) a v rámci toho sjednat správní ujednání, jež je standardním doprovodným dokumentem tohoto typu smluv (odst. 2) a v němž budou mj. uvedena styčná místa pro komunikaci (na české straně to bude Česká správa sociálního zabezpečení). Vzájemná spolupráce bude bezplatná (odst. 3) a bude zahrnovat i případné lékařské vyšetření osoby ve druhém státě (odst. 4). Veškeré informace o osobách zasílané podle této smlouvy z jednoho smluvního státu do druhého budou přitom považovány za důvěrné a použitelné pouze pro účely provádění této smlouvy (odst. 5), což souvisí se stále větším důrazem na ochranu osobních údajů.

Článek 19 vyjadřuje zásadu rovnocennosti úředních jazyků smluvních států doplněných pro komunikační účely o angličtinu, což se v praxi při aplikaci jiných smluv ukázalo jako velice prospěšné.

Článek 20 obsahuje osvobození od poplatků a od ověřování dokumentů předkládaných při provádění Smlouvy, vč. „tzv. „superlegalizace“ diplomatickými nebo konzulárními úřady s tím, že dokumenty ověřené institucí jednoho státu jako pravé a přesné kopie budou jako takové přijaty i institucí druhého státu.

Článek 21 obsahuje pravidlo, že žádosti o dávku či odvolání podané v předepsané lhůtě, avšak v nesprávném státě, se automaticky považují za správně a včas podané s tím, že je třeba je bez prodlení postoupit orgánu státu příslušného k rozhodnutí. (Toto ustanovení je zvláště významné z hlediska dodržení odvolacích lhůt.)

Článek 22 umožňuje příslušným institucím vzájemně si kompenzovat případné přeplatky na dávkách.

Článek 23 ukládá povinnost realizovat platby důchodů do druhého smluvního státu ve volně směnitelných měnách. Zároveň ukládá přijmout nezbytná opatření k zajištění převodu plateb, pokud by v některém státě byla zavedena omezující opatření.

Článek 24 upravuje řešení sporů, k nimž může při provádění Smlouvy docházet. Dohodnuté znění vychází z dosavadních dlouholetých zkušeností, kdy naprostá většina sporů je vyřešena jednáním již na úrovni institucí a jen ve složitějších případech k vyřešení sporu napomůže stanovisko příslušných úřadů, tj. jednání mezi věcně příslušnými ministerstvy.

Část V - Ustanovení přechodná a závěrečná

Článek 25 vylučuje v odst. 1 přiznání nároků a tedy i zpětné platby za doby před vstupem Smlouvy v platnost. Pro stanovení nároků je podle odst. 2 třeba respektovat všechny i dříve získané doby pojištění s tím, že dávky mohou být poskytnuty (samozřejmě nejdříve až od vstupu Smlouvy v platnost) i v případě dřívějších pojistných událostí (odst. 3, například při úmrtí jednoho z manželů, které pro neexistenci Smlouvy nevedlo k nároku na pozůstalostní důchod). 3letá lhůta obsažená v čl. 8 Smlouvy, která je významná pro označení osoby za „vyslaného pracovníka“, se bude podle odst. 4 počítat až od vstupu Smlouvy v platnost.

Článek 26 stanoví podmínky pro vstup Smlouvy v platnost v návaznosti na oznámení splnění všech nezbytných podmínek platných v každém státě. Smlouva je z hlediska kategorizace mezinárodních smluv „prezidentskou“ smlouvou vyžadující souhlas obou komor Parlamentu ČR a ratifikaci prezidentem.

Článek 27 předvídá možnost změn Smlouvy, pro jejichž platnost je vyžadován stejný postup (schvalování) jako u Smlouvy samotné.

Článek 28 obsahuje ustanovení o platnosti Smlouvy (sjednává se standardně na dobu neurčitou), přičemž každý ze smluvních států ji může vypovědět; pokud by k takové výpovědi došlo, nároky na dávky nebo na jejich výplatu získané podle Smlouvy zůstanou zachovány.

Následují závěrečné formulace o zmocněncích, místu a datu podpisu, jazycích a počtu vyhotovení Smlouvy, spolu s podpisovou klausulí. Za důležité je třeba považovat rozhodující anglické znění Smlouvy pro případné rozdílnosti ve výkladu.

.....

Finanční dopady vyplývající ze Smlouvy na výplatu důchodů budou prakticky zanedbatelné.

Ze státního rozpočtu budou hrazeny výdaje na dílčí důchody těm osobám, jejichž česká doba pojištění sama o sobě nepostačuje pro přiznání samostatného důchodu (u starobních důchodů je to doba kratší než 15 let při dosažení vyšší věkové hranice, resp. až 35 let pojištění při dosažení standardní věkové hranice pro odchod do důchodu vzhledem k postupnému prodlužování potřebné doby pojištění), avšak spolu s dobou hodnotitelnou brazilskou stranou bude potřebná doba pojištění splněna.

Částečnou představu, jak se doba pojištění promítne v důchodu přiznaném podle Smlouvy, si lze udělat z následujícího propočtu.

Vyjdeme-li z průměrného českého starobního důchodu v orientační výši 12 tis Kč měsíčně při délce pojištění 42 let, pak jeden rok pojištění se promítá v měsíčním důchodu částkou

286 Kč. Pokud by brazilský občan získal v České republice průměrně 8 let pojištění (tj. zhruba polovinu doby mezi 1 a minimálně 15 roky, za něž může Smlouva založit nároky na české důchody brazilským občanům pojištěným v minulosti v České republice), pak by průměrný roční český „díličí důchod“ jedné osoby činil cca 27 456 Kč (286 Kč x 12 měsíců x 8 let pojištění).

Náklady na české díličí důchody přiznané podle Smlouvy souvisí s úrovní migrace osob mezi oběma státy. Počet těch, jimž jejich výdělečná činnost v ČR pomůže získat nároky na český díličí důchod, nebyl v minulosti nijak velký a zřejmě i v budoucnu bude omezen spíše jen na jednotlivce (v současnosti je v ČR zaměstnáno s pracovním povolením a jako živnostníci jen málo přes 100 brazilských občanů). Rovněž počet českých občanů zaměstnaných a pojištěných v Brazílii je zatím minimální. Smlouva zakládající nárok na tzv. „díličí důchody“ nebude tedy představovat žádný zaznamatelný dopad na státní rozpočet, přičemž vždy by se jednalo o platby kryté odvedeným pojistným. Prostředky na provádění Smlouvy budou čerpány z kapitoly MPSV.

.....
Předložená Smlouva odpovídá po obsahové i formální stránce mezinárodně uznávaným požadavkům na koordinaci sociálního zabezpečení tak, jak jsou vyjádřeny v úmluvách MOP, Rady Evropy i v předpisech EU. V zájmu provázanosti s posledně uvedenými právními dokumenty a z důvodu zajištění jednotné praxe obsahuje principy obsažené v nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení a v nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 ze dne 16. září 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení.

Z hlediska rovných příležitostí je Smlouva neutrální, je v souladu se závazky vyplývajícími z členství v EU, se závazky převzatými v rámci jiných smluv a s obecně uznávanými zásadami mezinárodního práva.

Předložený dokument je smlouva prezidentského charakteru, jež je před ratifikací předkládána k vyslovení souhlasu oběma komorám Parlamentu ČR podle článku 49 písm. a) a e) Ústavy ČR, protože upravuje práva a povinnosti osob a týká se věcí, jejichž úprava je vyhrazena zákonu.

Sjednání Smlouvy nevyžaduje změny v českém právním řádu. Její provádění bude zajišťováno na základě platných právních předpisů se zřetelem k ustanovením této smlouvy (budou se aplikovat české právní předpisy a v případech, kdy Smlouva obsahuje specifickou úpravu – např. o sčítání dob pojištění – budou aplikována příslušná ustanovení Smlouvy).

Vláda České republiky se sjednáním smlouvy vyslovila souhlas svým usnesením č. 868 ze dne 17. prosince 2018.

Za českou stranu Smlouvu podepsala 9. prosince 2020 v Brasílii paní velvyslankyně Sandra Lang Linkensederová.

V Praze dne 24. února 2022

Předseda vlády:
prof. PhDr. Petr Fiala, Ph.D., LL.M. v.r.

SMLOUVA
MEZI
ČESKOU REPUBLIKOU
A
BRAZILSKOU FEDERATIVNÍ REPUBLIKOU
O SOCIÁLNÍM ZABEZPEČENÍ

Česká republika a Brazilská federativní republika, dále jen „smluvní státy“,
vedeny přáním posílit přátelství a upravit vztahy mezi oběma státy v oblasti
sociálního zabezpečení,
se dohodly takto:

ČÁST I - Všeobecná ustanovení

Článek 1 - Definice

1. Pro účely této smlouvy následující výrazy znamenají:
 - a) „*právní předpisy*“ - zákony a jiné vnitrostátní právní předpisy uvedené v článku 2;
 - b) „*příslušný úřad*“
 - i. pokud jde o Českou republiku: Ministerstvo práce a sociálních věcí,
 - ii. pokud jde o Brazilskou federativní republiku: Ministerstvo hospodářství;
 - c) „*příslušná instituce*“ - agentura, instituce nebo orgán zodpovědný za provádění právních předpisů uvedených v článku 2;
 - d) „*styčné místo*“ - orgán určený pro zjednodušení komunikace a poskytování pomoci při provádění Smlouvy;
 - e) „*dávky*“ - peněžité dávky, včetně všech doplňků a úprav, které jsou stanoveny v právních předpisech uvedených v článku 2;
 - f) „*bydliště*“ - legálně zřízené obvyklé bydliště;
 - g) „*pobyt*“ - přechodné bydliště;
 - h) „*doby pojištění*“ - doby placení příspěvků a doby postavené jim na roveň získané podle právních předpisů každého ze smluvních států;
 - i) „*občan*“ - osoba takto definovaná Ústavou a zákony každého smluvního státu.

2. Ostatní termíny a výrazy v této smlouvě mají význam, který jim náleží podle právních předpisů každého smluvního státu.

Článek 2 - Věcný rozsah

1. Tato smlouva se vztahuje:

a) pokud jde o Českou republiku,

na právní předpisy o dávkách důchodového pojištění ve stáří, při invaliditě a pro pozůstalé a na právní předpisy související; a

b) pokud jde o Brazílskou federativní republiku,

i. na právní předpisy o všeobecném systému sociálního zabezpečení týkající se důchodů ve stáří, při invaliditě a pro pozůstalé,

ii. na právní předpisy o systému sociálního zabezpečení státních úředníků týkající se důchodů ve stáří, při invaliditě a pro pozůstalé.

2. Tato smlouva se vztahuje také na právní předpisy, které ruší, nahrazují, mění, doplňují nebo konsolidují právní předpisy uvedené v odstavci 1.

3. Tato smlouva se nevztahuje na sociální pomoc ani na systémy dávek pro oběti války a jejích důsledků.

Článek 3 - Osobní rozsah

Tato smlouva se vztahuje na všechny osoby, které podléhají nebo podléhaly právním předpisům jednoho nebo obou smluvních států, stejně jako na další osoby, které odvozují svá práva od těchto osob.

Článek 4 - Rovnost nakládání

Nestanoví-li tato smlouva jinak, osoby uvedené v článku 3 budou mít stejná práva a stejné povinnosti, které podle právních předpisů smluvního státu mají jeho vlastní občané.

Článek 5 - Export dávek

1. Nestanoví-li tato smlouva jinak, nárok na dávky a jejich výplatu podle právních předpisů jednoho ze smluvních států, přiznané na základě vlastních dob pojištění nebo pomocí jejich sčítání, nesmí být krácen, měněn, zastaven nebo odňat z důvodu, že příjemce bydlí na území druhého smluvního státu.
2. Dávky poskytované podle právních předpisů každého ze smluvních států nebo této smlouvy budou vypláceny osobám bydlícím ve třetím státě za stejných podmínek jako vlastním občanům tohoto smluvního státu, kteří bydlí na území takového třetího státu.

Článek 6 – Stejně posuzování skutečností

Skutečnosti, které mají podle právních předpisů jednoho smluvního státu právní účinky, a které nastaly na území druhého smluvního státu, budou zohledněny tak, jako by k nim došlo na území prvního smluvního státu.

ČÁST II - Příslušnost k právním předpisům

Článek 7 - Základní pravidlo

Nestanoví-li tato smlouva jinak, osoba vykonávající činnost jako zaměstnaná nebo samostatně výdělečně činná na území jednoho ze smluvních států podléhá, pokud jde o tuto činnost, pouze právním předpisům toho smluvního státu, kde taková osoba činnost vykonává.

Článek 8 - Vyslání pracovníci

1. Osoba obvykle zaměstnaná na území jednoho smluvního státu, která je vyslána svým zaměstnavatelem k výkonu určité práce pro tohoto zaměstnavatele na území druhého smluvního státu, podléhá do konce 36. (třicátého šestého) měsíce vyslání nadále právním předpisům prvního smluvního státu, jako by byla zaměstnána na jeho území.

2. Odstavec 1 tohoto článku se použije i v případě, že osoba byla původně vyslána z jednoho smluvního státu na území třetího státu a následně vyslána do druhého smluvního státu.

3. Jakmile se doba vyslání 36 (třiceti šesti) měsíců stanovená v odstavci 1 naplní, nové vyslání podle této smlouvy bude možné po uplynutí 12 (dvanácti) měsíců.

4. Potvrzení o vyslání a další podrobnosti se stanoví ve správním ujednání.

Článek 9 - Členové posádky letecké společnosti

1. Nestanoví-li odstavec 2 jinak, podléhá člen posádky letecké společnosti pracující na území obou smluvních států pouze právním předpisům toho smluvního státu, na jehož území má společnost své sídlo.

2. Člen posádky letecké společnosti zaměstnaný u její pobočky nebo u stálého zastoupení letecké společnosti podléhá právním předpisům smluvního státu, na jehož území se taková pobočka nebo stálé zastoupení nachází.

Článek 10 - Členové posádky námořních lodí

Osoba zaměstnaná jako člen posádky na palubě námořní lodi plující pod vlajkou některého ze smluvních států podléhá právním předpisům tohoto smluvního státu.

Článek 11 - Státní úředníci

Státní úředníci a osoby za takové považované podléhají právním předpisům smluvního státu, v jehož správě jsou zaměstnáni.

Článek 12 - Diplomatické mise a konzulární úřady

Touto smlouvou nejsou dotčena ustanovení Vídeňské úmluvy o diplomatických stycích z 18. dubna 1961, ani Vídeňské úmluvy o konzulárních stycích z 24. dubna 1963.

Článek 13 - Výjimky z ustanovení článků 7 až 12

Na společnou žádost zaměstnance a jeho zaměstnavatele nebo na žádost osoby samostatně výdělečně činné se mohou příslušné úřady nebo určené příslušné instituce obou smluvních států dohodnout na udělení výjimky z ustanovení této části Smlouvy pro jednotlivé osoby nebo kategorie osob za předpokladu, že každá dotčená osoba bude podléhat právním předpisům alespoň jednoho ze smluvních států.

Část III - Zvláštní ustanovení pro důchodové dávky

Článek 14 - Sčítání dob pojištění

1. Závisí-li podle právních předpisů smluvního státu nárok na dávku na existenci nebo získání určitých dob pojištění, přihlédne příslušná instituce tohoto smluvního státu k existenci nebo k získání obdobných nepřekrývajících se dob pojištění podle právních předpisů druhého smluvního státu.
2. Každý smluvní stát vezme v rámci svých mezinárodních závazků v úvahu doby pojištění získané podle předpisů třetích států.

Článek 15 - Výpočet dávek

1. Vznikne-li nárok na dávku podle právních předpisů jednoho smluvního státu bez použití článku 14, příslušná instituce tohoto smluvního státu vypočte výši dávky výlučně na základě dob pojištění získaných podle jeho právních předpisů, a také podle odstavce 2 tohoto článku s výjimkou toho, kdy výsledek takového výpočtu je stejný, nebo nižší.
2. V případě sčítání dob pojištění příslušná instituce smluvního státu vypočte výši dávky s přihlédnutím k dobám pojištění získaným podle právních předpisů druhého smluvního státu a třetího státu ve smyslu článku 14 a:

- a) stanoví teoretickou výši dávky, která by náležela v případě, že by všechny doby pojištění byly získány podle jeho vlastních právních předpisů a
 - b) poté na základě teoretické výše určené podle písmene a) stanoví výši náležející dávky podle poměru dob pojištění získaných podle jeho právních předpisů k celkově sečteným dobám pojištění.
3. Pro stanovení výpočtového základu pro výpočet dávky vezme příslušná instituce smluvního státu v úvahu pouze příjmy dosažené v dobách pojištění získaných podle jeho právních předpisů a – pokud jde o Českou republiku - bude tento příjem použit stejně pro doby pojištění sečtené pro výpočet teoretické výše dávky.
4. Teoretická částka podle odstavce 2 písmene a) tohoto článku nesmí být nižší než minimální částka zaručená právními předpisy každého smluvního státu.
5. Dotyčná osoba bude mít nárok na vyšší částku dávky vypočtenou podle odstavců 1 a 2 tohoto článku.

Článek 16 - Doby pojištění kratší než 1 (jeden) rok

1. Nedosahuje-li celková doba pojištění získaná podle právních předpisů smluvního státu 1 (jednoho) roku a nevznikne-li na jejím základě podle těchto právních předpisů nárok na dávku, pak bez zřetele k ustanovením článku 14 nebude příslušná instituce tohoto smluvního státu povinna přiznat za tyto doby dávku.
2. Doby pojištění uvedené v odstavci 1 tohoto článku započte příslušná instituce druhého smluvního státu, jako by se jednalo o doby pojištění získané podle právních předpisů, které provádí.
3. Bez zřetele k ustanovením předchozích odstavců, jsou-li doby pojištění získané v každém ze smluvních států kratší než 1 (jeden) rok a při individuálním zohlednění nezaloží nárok na dávky, sečtou se podle článku 14 a dávky se stanoví v souladu s článkem 15 odstavcem 2.

Článek 17 - Zvláštní ustanovení týkající se České republiky

1. Bez zřetele k článku 14 této smlouvy, pro splnění podmínky minimální doby pojištění požadované českými právními předpisy pro hodnocení náhradních dob pojištění se berou v úvahu pouze české doby pojištění.
2. Článek 5 neplatí pro nárok na invalidní důchod poskytovaný podle českých právních předpisů osobám, jejichž invalidita vznikla před 18. rokem věku, a které nezískaly potřebnou dobu pojištění.
3. Příslušný úřad České republiky může omezit použití článku 6 ve prospěch určitých kategorií osob.

Část IV - Různá ustanovení

Článek 18 - Administrativní opatření a spolupráce

1. Příslušné úřady smluvních států upraví postupy a přijmou opatření nezbytná k provádění této smlouvy.
2. Příslušné úřady:
 - a) sjednají pro používání této smlouvy správní ujednání;
 - b) informují se vzájemně o změnách právních předpisů smluvních států, které mohou mít vliv na tuto smlouvu;
 - c) určí styčná místa k ulehčení styku mezi smluvními státy.
3. Příslušné úřady a příslušné instituce obou smluvních států si poskytují vzájemnou pomoc ve všech otázkách týkajících se provádění této smlouvy tak, jako by se jednalo o záležitosti při provádění jejich vlastních právních předpisů. Tato pomoc bude bezplatná.

4. Jestliže u osoby bydlící nebo pobývající na území některého smluvního státu, která uplatnila nárok nebo pobírá dávku podle právních předpisů druhého smluvního státu, je potřeba provést lékařské vyšetření, zajistí toto vyšetření na své náklady příslušná instituce v místě bydliště nebo pobytu na žádost příslušné instituce druhého smluvního státu.

5. Veškeré informace o osobách zasílané podle této smlouvy z jednoho smluvního státu do druhého budou považovány za důvěrné a mohou být použity pouze pro účely provádění této smlouvy.

Článek 19 – Používání úředních jazyků

1. Příslušné úřady, příslušné instituce a styčná místa smluvních států mohou při provádění této smlouvy komunikovat mezi sebou ve svých úředních jazycích a v jazyce anglickém.

2. Žádná žádost nebo dokument nesmějí být odmítnuty z důvodu, že jsou napsány v úředním jazyce druhého smluvního státu.

Článek 20 – Osvobození od poplatků a ověřování

1. Zakládají-li právní předpisy jednoho ze smluvních států plné nebo částečné osvobození od konzulárních nebo správních poplatků, platí toto osvobození pro veškeré dokumenty předkládané příslušnému úřadu, styčnému místu nebo příslušné instituci druhého smluvního státu při provádění této smlouvy.

2. Dokumenty a osvědčení, které mají být předloženy pro účely této smlouvy, budou osvobozeny od ověřování, stejně jako od apostily podle Haagské Úmluvy ze dne 5. října 1961 (Úmluva o Apostile) o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin, za předpokladu, že jsou zpracovávány mezi příslušnými orgány, příslušnými institucemi a styčnými místy.

3. Kopie dokumentů ověřené příslušnou institucí jednoho smluvního státu jako pravé a přesné kopie přijímá příslušná instituce druhého smluvního státu jako pravé a přesné kopie bez dalšího ověřování.

Článek 21 - Podávání žádostí nebo odvolání

Všechny žádosti nebo odvolání, které mají být podle právních předpisů jednoho smluvního státu předloženy v určité lhůtě příslušnému úřadu nebo příslušné instituci tohoto smluvního státu, jsou považovány za podané včas, pokud byly ve stejné lhůtě předloženy odpovídajícímu příslušnému úřadu nebo příslušné instituci druhého smluvního státu. V takovém případě příslušný úřad nebo příslušná instituce tohoto smluvního státu, které žádost nebo odvolání obdržely, je neprodleně předají příslušnému úřadu nebo příslušné instituci prvního smluvního státu, buď přímo, nebo prostřednictvím styčných míst obou smluvních států.

Článek 22 - Vrácení neoprávněných plateb

Jestliže příslušná instituce jednoho smluvního státu vyplatí osobě dávky neoprávněně nebo v nesprávné výši, může tato příslušná instituce za podmínek stanovených používanými právními předpisy požadovat od příslušné instituce druhého smluvního státu, která má též osobě vyplácet dávky, aby srazila nenáležící částku z doplatku nebo z běžných splátek náležejících dotčené osobě. Příslušná instituce druhého smluvního státu srazí uvedenou částku za podmínek a v rámci pravidel, za kterých to dovolují právní předpisy jí používané, jako by tyto přeplatky byly její samotné, a převede takto sraženou částku příslušné instituci, která neoprávněně nebo v nesprávné výši vyplatila dávky.

Článek 23 - Měna pro provádění plateb

1. Dávky se stanoví v měně smluvního státu provádějícího platbu.
2. Platby do druhého smluvního státu vyplývající z provádění této smlouvy se uskuteční ve volně směnitelných měnách.
3. V případě, že jeden ze smluvních států zavede opatření omezující výměnu nebo převod peněz, přijmou oba smluvní státy neprodleně nezbytná opatření k zajištění převodu náležejících dávek.

Článek 24 - Řešení sporů

Veškeré spory týkající se výkladu nebo provádění této smlouvy budou urovnány jednáním mezi příslušnými úřady nebo příslušnými institucemi smluvních států.

Část V - Ustanovení přechodná a závěrečná

Článek 25 - Přechodná ustanovení

1. Tato smlouva nezakládá žádný nárok na dávku a její výplatu za dobu před vstupem této smlouvy v platnost.
2. Pro stanovení nároků podle této smlouvy budou vzaty v úvahu všechny doby pojištění získané podle právních předpisů smluvních států před vstupem Smlouvy v platnost.
3. S výhradou odstavce 1 tohoto článku mohou nároky podle této smlouvy vzniknout i na základě pojistných událostí nastalých před jejím vstupem v platnost, s výjimkou jednorázových plateb.
4. Při používání článku 8 (Vyslání pracovníci) této smlouvy v případě osob, které byly vyslány pracovat na území smluvního státu přede dnem vstupu této smlouvy v platnost, bude za začátek doby zaměstnání uvedené v tomto článku považován den vstupu této smlouvy v platnost.

Článek 26 - Ratifikace a vstup v platnost

1. Tato smlouva podléhá ratifikaci.
2. Tato smlouva vstoupí v platnost 1. (prvního) dne 3. (třetího) kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž si smluvní státy vzájemně písemně oznámí, že byly splněny všechny nezbytné vnitrostátní podmínky pro vstup této smlouvy v platnost.

Článek 27 - Revize nebo změna

Každý smluvní stát může požádat o revizi nebo změnu této smlouvy. Po vzájemné dohodě vstoupí taková revize nebo změna v platnost po splnění stejných podmínek jako tato smlouva.

Článek 28 - Platnost Smlouvy a její ukončení

1. Tato smlouva se uzavírá na dobu neurčitou.
2. Každý ze smluvních států může tuto smlouvu vypovědět písemným oznámením druhému smluvnímu státu. V takovém případě zůstane tato smlouva v platnosti do posledního dne 5. (pátého) kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž bylo písemné oznámení doručeno druhému smluvnímu státu.
3. Bude-li tato smlouva vypovězena, práva týkající se nároku na dávky nebo na jejich výplatu získaná na jejím základě zůstanou zachována.

NA DŮKAZ ČEHOŽ níže podepsaní, řádně k tomu zmocnění, podepsali tuto smlouvu.

Dáno v BRASÍLIA dne 9. PROSINCE 2020 ve dvou původních vyhotoveních, každé v jazyce českém, portugalském a anglickém, přičemž všechny texty jsou stejně autentické. V případě rozdílností ve výkladu je rozhodující anglické znění.

Za Českou republiku

Za Brazílskou federativní republiku



**AGREEMENT
BETWEEN
THE CZECH REPUBLIC
AND
THE FEDERATIVE REPUBLIC OF BRAZIL
ON SOCIAL SECURITY**

The Czech Republic and the Federative Republic of Brazil, hereinafter referred to as "the Contracting States",

Being desirous of strengthening the friendship and of regulating relations between the two States in the field of social security,

Have agreed as follows:

Part I – General Provisions

Article 1 – Definitions

1. For the purposes of this Agreement, the following terms shall mean:
 - a) "*legislation*" – the laws and other national regulations specified in Article 2;
 - b) "*competent authority*"
 - i. For the Czech Republic: the Ministry of Labour and Social Affairs,
 - ii. For the Federative Republic of Brazil: the Ministry of Economy;
 - c) "*competent institution*" – the agency, institution or body responsible for applying the legislation specified in Article 2;
 - d) "*liaison body*" - the body designated to simplify communication and to provide assistance in the implementation of the Agreement;
 - e) "*benefits*" - cash benefits, including any supplements or readjustments, as determined by the legislation specified in Article 2;
 - f) "*residence*" – legally established habitual residence;
 - g) "*stay*" – temporary residence;
 - h) "*periods of insurance*" – the periods of contribution and the equivalent periods completed under the legislation of each Contracting State;
 - i) "*national*" - a person defined as such under the Constitution and laws of each Contracting State.

2. The other terms and expressions which are used in this Agreement shall have the meanings assigned to them in the legislation of either Contracting State.

Article 2 – Material scope

1. For the purposes of this Agreement, it shall apply:

a) For the Czech Republic,

to the legislation on pension insurance benefits in respect of old age, disability and survivors, and to the related legislation; and

b) For the Federative Republic of Brazil,

i. to the legislation on the General Scheme of Social Security, with regard to the pensions for old age, disability and survivors,

ii. to the legislation on the Social Security Schemes for Civil Servants, with regard to the pensions for old age, disability and survivors.

2. This Agreement shall be also applied to any legislation that revokes, replaces, amends, supplements or consolidates the legislation specified in paragraph 1.

3. This Agreement shall not apply to social assistance or to benefit schemes for victims of war or its consequences.

Article 3 – Personal scope

This Agreement shall apply to all persons who are or have been subject to the legislations of either or both Contracting States as well as to other persons who derive their rights from those persons.

Article 4 – Equal treatment

Unless otherwise provided in this Agreement, the persons specified in Article 3 shall have the same rights and obligations, which under the legislation of a Contracting State have nationals thereof.

Article 5 – Export of benefits

1. Unless otherwise provided in this Agreement, entitlement to the benefits and their payment according to the legislation of one Contracting State, granted whether due to independent periods of insurance or their totalization, cannot be reduced, amended, suspended, or confiscated on account of the fact that the beneficiary resides in the territory of the other Contracting State.
2. Benefits provided under the legislation of either Contracting State or this Agreement shall be paid to persons who reside in a third State under the same conditions as if they were nationals of that Contracting State residing in the territory of that third State.

Article 6 – Assimilations of events

Events that have legal effect according to the legislation of one Contracting State and which occurred in the territory of the other Contracting State, shall be taken into account as if they had occurred in the territory of the first Contracting State.

Part II – Applicable legislation

Article 7 – General rule

Unless otherwise provided in this Agreement, a person pursuing an activity as an employed or self-employed person in the territory of one of the Contracting States shall with regard to that activity be subject only to the legislation of the Contracting State where such person performs activity.

Article 8 – Posted workers

1. A person normally employed in the territory of one Contracting State and who is posted by his/her employer to the territory of the other Contracting State to perform certain work for that employer shall continue to be subject to the legislation of the first Contracting State till the end of 36th (thirty-sixth) month of the posting, as if the person were employed in its territory.

2. Paragraph 1 of this Article shall also apply where a person was initially posted from one Contracting State to a territory of a third State and subsequently posted to the other Contracting State.

3. Once the posting period of 36 (thirty-six) months, as provisioned in paragraph 1, has expired a new posting will only be possible according to this Agreement after a period of 12 (twelve) months.

4. The proof of posting and other details shall be established in the Administrative Arrangement.

Article 9 – Crewmembers of an airline company

1. Unless otherwise provided in paragraph 2 the crewmember of an airline company who works in the territories of both Contracting States is subject only to the legislation of the Contracting State in which territory the company has its head office.

2. The crewmember of an airline company, employed by its branch or permanent representation of the airline company shall be subject to the legislation of the Contracting State in whose territory such branch or permanent representation is located.

Article 10 – Crewmembers on vessels

A person employed as a crewmember on board of a vessel flying the flag of either Contracting State shall be subject to the legislation of that Contracting State.

Article 11 – Civil servants

Civil servants and the persons deemed as such shall be subject to the legislation of the Contracting State in whose administration they are employed.

Article 12 – The diplomatic missions and consular offices

This Agreement shall not affect the provisions of the Vienna Convention on Diplomatic Relations of April 18, 1961, or of the Vienna Convention on Consular Relations of April 24, 1963.

Article 13 – Exceptions from the provisions of Articles 7 to 12

At the joint request of an employee and his/her employer or at the request of a self-employed person, the competent authorities or designated competent institutions of the two Contracting States may agree to grant an exception to the provisions of this Part of the Agreement with respect to individual persons or categories of persons, provided that any affected person shall be subject to the legislation of at least one Contracting State.

Part III – Special provisions concerning pension benefits

Article 14 - Totalization of periods of insurance

1. If the benefit under the legislation of the Contracting State is conditional upon the existence or completion of certain periods of insurance, the competent institution of this Contracting State shall take account of the existence or completion of equivalent periods of insurance under the legislation of the other Contracting State, in so far as they are not overlapping periods of insurance.
2. Each Contracting State shall take into account periods of insurance completed under the laws of third States, within the framework of its international obligations.

Article 15 - Calculation of benefits

1. Where entitlement to a benefit exists under the legislation of one Contracting State without the application of Article 14, the competent institution of this Contracting State shall calculate the amount of the benefit exclusively based on the periods of insurance completed under its legislation, and also according to paragraph 2 of this Article, with the exception when the result of such calculation is equal or lower.
2. In the case of totalization of periods of insurance, the competent institution of the Contracting State shall calculate the amount of the benefit taking into account periods of insurance completed under the legislation of the other Contracting State and of the third State in accordance with Article 14 and:

- a) calculate the theoretical benefit amount that would be paid as if all the periods of insurance had been completed under its own legislation; and
 - b) then calculate the amount due, based on the theoretical amount specified under (a), in proportion of the periods of insurance completed under its legislation, by the totalized periods of insurance.
3. In order to determine the basis for calculating the benefit, the competent institution of the Contracting State shall take into account only the income earned during the periods of insurance completed under its legislation and – as regards the Czech Republic – it shall be equally used for the periods of insurance aggregated for the calculation of the theoretical amount of the benefit.
4. The theoretical amount referred to in sub-paragraph (a) of paragraph 2 of this Article shall not be inferior to the minimum amount guaranteed by the legislation of each Contracting State.
5. The person concerned shall be entitled to the higher amount of the benefit calculated in accordance with paragraphs 1 and 2 of this Article.

Article 16 - Periods of insurance less than 1 (one) year

1. Notwithstanding the provisions of Article 14, where total duration of the periods of insurance completed under the legislation of the Contracting State is less than 1 (one) year and where, on the basis solely of those periods, no right to benefit exists under that legislation, the competent institution of that Contracting State shall not be bound to grant benefits in respect of the said periods.
2. The periods of insurance referred to in paragraph 1 of this Article shall be taken into account by the competent institution of the other Contracting State as if those periods of insurance had been completed under the legislation it applies.
3. Notwithstanding the provisions of the preceding paragraphs, if periods of insurance completed in each of the Contracting States are less than 1 (one) year, and, when considered individually, do not give entitlement to benefits, they shall be aggregated in accordance with Article 14 and the benefits shall be determined in accordance with Article 15 paragraph 2.

Article 17 - Special provisions concerning the Czech Republic

1. Notwithstanding Article 14 of this Agreement, only the Czech periods of insurance shall be taken into consideration for the purpose of meeting the condition of minimum period of insurance required by the legislation of the Czech Republic in order to take account of substitute periods of insurance.
2. Article 5 shall not apply to entitlement to the invalidity pension granted according to the Czech legislation to persons whose invalidity occurred before 18 years of age and who did not complete the necessary period of insurance.
3. The competent authority of the Czech Republic may, in the interest of certain categories of beneficiaries, limit the application of Article 6.

Part IV – Miscellaneous provisions

Article 18 – Administrative and co-operation measures

1. The competent authorities of both Contracting States shall regulate and determine the necessary measures for the implementation of this Agreement.
2. The competent authorities shall:
 - a) conclude the Administrative Arrangement for the implementation of this Agreement;
 - b) mutually inform about the changes in the legislation of the Contracting States that may influence this Agreement;
 - c) establish the liaison bodies with a view to facilitate the communication between the Contracting States.
3. The competent authorities and competent institutions of the two Contracting States shall assist one another in any matter relating to the implementation of this Agreement as if the matter affected the application of their own legislation. Such assistance shall be free of charge.

4. If a person residing or staying in the territory of either Contracting State has claimed or is receiving benefit under the legislation of the other Contracting State and a medical examination is necessary, the competent institution of the place of residence or stay shall arrange the examination at its expenses at the request of the competent institution of the other Contracting State.

5. All information about persons sent from one Contracting State to the other Contracting State in accordance with this Agreement shall be deemed confidential and may be used only for the purpose of the implementation of this Agreement.

Article 19 – Use of official languages

1. For the implementation of this Agreement, the competent authorities, competent institutions and liaison bodies of the Contracting States may communicate with one another directly in their official languages and in English.

2. No claim or document shall be rejected on the ground that it is written in the official language of the other Contracting State.

Article 20 – Exemption from charges and authentication

1. If the legislation of either Contracting State provides exemption, either wholly or partly, from consular fees or administrative charges, such exemption shall be applied to any documents submitted to the competent authority, liaison body or competent institution of the other Contracting State in the implementation of this Agreement.

2. Documents and certificates required to be produced for the purposes of this Agreement shall be exempt from legalization, as well as from the Apostille provided for in the Hague Convention of 5 October 1961 (*Apostille Convention*) on Abolishing the Requirement of Legalization for Foreign Public Documents, provided that they are processed between the competent authorities, competent institutions and liaison bodies.

3. Copies of documents which are certified as true and exact copies by the competent institution of one Contracting State, shall be accepted by the competent institution of the other Contracting State, without additional certification.

Article 21 – Submission of claim or appeal

Any claim or appeal which, under the legislation of either Contracting State has to be submitted within a prescribed period to the competent authority or competent institution of that Contracting State shall be treated as such if it is submitted within the same period to the corresponding competent authority or competent institution of the other Contracting State. In such a case, the competent authority or competent institution of the Contracting State, which receives the claim or appeal, forwards it, immediately, to the competent authority or competent institution of the first Contracting State, either directly, or through liaison bodies of both Contracting States.

Article 22 – Recovery of undue payments

If the competent institution of a Contracting State has paid benefits unduly or in excess to a person, this competent institution may, within the terms and limits laid down in the legislation it applies, request the competent institution of the other Contracting State responsible for paying benefits to the person concerned to deduct the undue amount from arrears or on-going payments owed to the person concerned. The competent institution of the other Contracting State shall deduct the amount concerned subject to the conditions and limits in accordance with the legislation it applies in the same way as if it had made the overpayments itself, and shall transfer the amount to the competent institution that has paid benefits unduly or in excess.

Article 23 – Currency of payment

1. Benefits shall be determined in the currency of the Contracting State making the payment.
2. Payments into the other Contracting State resulting from the implementation of this Agreement shall be made in convertible currencies.
3. In the event of one of the Contracting States introducing provisions restricting exchange or transfer of currency, both Contracting States shall immediately take the necessary measures to ensure the transfer of benefits due.

Article 24 – Resolution of disputes

Any disputes concerning the interpretation or implementation of this Agreement shall be settled by consultations between the competent authorities or competent institutions of the Contracting State.

Part V – Transitional and final provisions

Article 25 – Transitional provisions

1. This Agreement shall confer no entitlement to a benefit and its payment for any period prior to the date of the entry into force of this Agreement.
2. All periods of insurance completed under the legislation of the Contracting States before the entry into force of this Agreement shall be taken into account for determining rights arising from this Agreement.
3. Subject to paragraph 1 of this Article, rights may arise under this Agreement even in respect of a contingency arose before its entry into force, except for lump- sum payment.
4. In applying Article 8 (Posted workers) of this Agreement in the case of persons who were sent to work in the territory of a Contracting State prior to the date of entry into force of this Agreement, the period of employment referred to in that Article shall be considered to begin on the date of entry into force of this Agreement.

Article 26 – Ratification and entry into force

1. This Agreement is subject to ratification.
2. This Agreement shall enter into force on the 1st (first) day of the 3rd (third) calendar month following the month in which the Contracting State inform each other by written notification that all necessary internal requirements for the entry into force of this Agreement have been fulfilled.

Article 27 – Revision or amendment

Each Contracting State may request revision or amendment to this Agreement. Upon mutual agreement, such revision or amendment will enter into force upon fulfilment of the same conditions as this Agreement.

Article 28 - Duration and termination of the Agreement

1. This Agreement is concluded for an undetermined period.
2. Each Contracting State may terminate this Agreement by a written notification to the other Contracting State. In this case, this Agreement shall remain in force until the last day of the 5th (fifth) calendar month following the month when the written notification has been delivered to the other Contracting State.
3. If this Agreement is terminated, rights regarding entitlement to or payment of benefits acquired under it shall be retained.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned being duly authorized thereto, have signed this Agreement.

Done at BRASILIA on 07 OF DECEMBER 2010, in two original copies, each in the Czech, Portuguese and English languages, all texts being equally authentic. In case of differences of interpretation, the English text shall prevail.

For the Czech Republic

For the Federative Republic of Brazil

